

CONSIDERAȚII PRIVIND UNELE CONCEPTE LOGISTICE UTILIZATE ÎN DOMENIILE MILITAR ȘI CIVIL

CONSIDERATIONS ON SOME LOGISTICAL CONCEPTS IN THE CIVIL AND MILITARY DOMAINS

Col.prof.univ.dr. Sorin PÎNZARIU*
Cpt.cdor instr.av.drd.ing. Lucian Valeriu SCIPANOV**

Chiar dacă originea termenului logistică aparține mediului militar, sensurile acestuia diferă în cele două domenii reprezentative, civil și militar. Diferențe apar și în modul de abordare a diferitelor culturi lingvistice sau organizații internaționale privind sensurile date termenului. Pentru că nu am identificat o definiție standard, universal-valabilă, considerăm că este oportun să prezentăm diferitele opinii legate de sensurile pe care le îmbracă termenul logistică, având în vedere că acesta stă la baza multor concepte specifice domeniului, aflate într-o continuă evoluție adaptativă la nevoile de perfecționare a acestuia atât în mediul civil, cât și în cel militar.

Even if the origin of the term logistics belongs with the military area, its meanings differ with the two representative domains, i.e., civil and military. Differences also appear in the approach of the different linguistic cultures or international organizations regarding the meanings given to the term. Due to the fact that we have not identified a standard, universally valid definition, we consider it opportune to review the different opinions related to the senses the term logistics takes, keeping in mind that the latter lies at the basis of many concepts specific to the domain, evolving and adapting continuously to the needs of improvement, both in the civil and the military environment.

Cuvinte-cheie: logistică; flux logistic; management logistic; lanț logistic; managementul lanțului de aprovizionare; logistică integrată; logistică strategică; sprijin logistic; suport logistic; linia de sprijin logistic; sistem logistic.

Keywords: *logistics; logistic flow; logistic management; supply chain; the supply chain management; integrated logistics; strategic logistics; logistic assistance; logistic support; logistic support line; logistic system.*

Identificăm două domenii principale în care logistica își găsește aplicabilitatea, domeniul militar și domeniul civil. Chiar dacă originea termenului aparține domeniului militar, domeniul civil este cel care a cunoscut o evoluție permanentă, adaptativă la piață, bazată pe cerere și ofertă. Domeniul militar a oferit logisticii o evoluție constantă, bazată doar pe satisfacerea nevoilor de suport și sprijin, unde principiul eficienței își pierde uneori valoarea în schimbul atingerii efectelor.

În urma analizei unor definiții ale logisticii, puse la dispoziție de diferite medii științifice,

asociații în domeniu sau publicații, am constatat diferențe de abordare a termenului, în funcție de domeniul de referință. Astfel, în domeniul militar, am identificat diferite abordări și definiții ale termenului *logistică*.

În opinia Departamentului american al Apărării, DOD¹, *logistica* este prezentată ca fiind „știința planificării și realizării mișcării și întreținerii forțelor ... acele aspecte ale operațiilor militare, care se ocupă cu proiectarea și dezvoltarea, achiziționarea, depozitarea, mișcarea, distribuția, întreținerea, evacuarea și dispunerea materialelor; circulația, evacuarea și spitalizarea personalului; achiziționarea de construcții, întreținerea, exploatarea și dispunerea de facilități; achiziționarea de mobilier pentru servicii”.

Într-o abordare națională², *logistica militară* reprezintă „un complex de măsuri și activități,

*Universitatea Națională de Apărare „Carol I”

e-mail: sorinpinz@yahoo.com

**Universitatea Națională de Apărare „Carol I”

e-mail: shcipio@yahoo.com

desfășurate pe timp de pace, în situații de criză și la război, într-o concepție unitară, pentru asigurarea resurselor materiale necesare forțelor în vederea susținerii pregătirii și ducerii operațiilor⁷³.

Putem afirma că în domeniul militar, *logistica* reprezintă știința planificării și executării mișcării și asigurării forțelor în operații militare, pe timp de pace, criză sau război, conform unei concepții unice de suport și sprijin logistic al forțelor participante.

În completarea definiției, pentru a satisface nevoia de claritate a însemnătății termenului, *Doctrina logisticii operațiilor întrunite*⁴, precizează că *logistica* cuprinde acele aspecte ale operațiilor militare care fac referire la: „proiecția și dezvoltarea, achiziția, depozitarea, transportul, distribuția, întreținerea, evacuarea materialelor și scoaterea acestora din uz; transportul personalului; achiziția, construcția, întreținerea, exploatarea cladirilor și scoaterea lor din uz; achiziția sau furnizarea de servicii; sprijinul medical⁷⁵. Se observă o similitudine între abordarea americană și cea națională a sensului logisticii militare.

Înțelesul termenului *logistică* cuprinde alte sensuri în domeniul civil, odată prin aplicabilitatea sa, dar și prin efectele pe care le urmărește, esența regăsindu-se în pașii pe care îi urmează pentru a satisface nevoile pieței. În domeniul civil, am identificat unele abordări și definiții ale termenului *logistică*, care fac referire la procesele de producție, specifice firmelor, la managementul materiilor prime, la procese de marketing, specifice pieței economice, alte aspecte specifice domeniului.

Conform *Council of Logistics Management*⁶, care a realizat o colecție de definiții ale logisticii din diferite abordări ale aplicabilității sale în domeniul civil (*Business Logistic*), termenul *logistică* este prezentat ca fiind „procesul de planificare, punere în aplicare și controlul eficient și eficace al fluxului și depozitării bunurilor și asigurarea de servicii, asigurarea cu informații legate de punctul de origine al produsului la punctul de consum în scopul conformării cu cerințele clientului⁷⁷. O altă abordare a termenului *logistică* vizează o nouă componentă a procesului, și anume, informația, *logistica* fiind definită astfel: „Un cadru de planificare a afacerilor pentru managementul fluxurilor de materiale, servicii, informații și capital. Acesta include sisteme de informare din ce în ce mai complexe, comunicare și control necesare în mediul de afaceri de azi⁷⁸.

În literatura națională, Dicționarul explicativ al limbii române definește *logistica* astfel: „ansamblu de operații de deplasare, de organizare, de aprovizionare care permit funcționarea unei armate” și „metodele și mijloacele de organizarea funcționării unui serviciu, a unei întreprinderi etc.”⁷⁹.

În literatura străină, Dicționarul explicativ al limbii franceze definește *logistica* (*logistique*), oferind următoarele înțelesuri: „parte a artei militare având legătură cu activitățile și mijloacele care permit unei forțe armate să-și realizeze misiunea în cele mai bune condiții de eficacitate (aprovizionarea cu hrană și muniții, întreținerea echipamentelor etc.)” și „organizare materială (a unei întreprinderi, a unei colectivități etc.)¹⁰. În literatura engleză, termenul *logistică* (*logistics*) reprezintă „arta și știința conducerii și controlului fluxurilor de mărfuri, energie, informații și alte resurse de la sursa producției până la piață. Ea implică integrarea informațiilor, transportul, stocarea, depozitarea, manipularea materialelor și ambalarea¹¹.

Am constatat că originea termenului *logistică* este foarte veche și are legătură cu domeniul militar. Acesta se regăsește deopotrivă în limba greacă, latină sau franceză. De exemplu, termenii „*logistikos*¹² și „*logiste*¹³ din limba greacă aveau legătură cu domeniul financiar, iar în limba latină „*logiste*¹⁴ și „*logisteo*¹⁵ aveau legătură cu domeniul militar. „*Logiste*” reprezenta intendentul care asigura furnizarea de materiale necesare desfășurării acțiunilor militare de către legiunile romane iar „*logisteo*” definea activitatea administrativă privind asigurarea fluxurilor de materiale necesare trupelor. Noțiunea de *logistică* a fost utilizată la scară largă odată cu apariția serviciului de intendență în armata franceză consacrand termenul „*logistique*”.

În opinia noastră, în domeniul militar, *logistica* înglobează ansamblul de procese, activități și mijloace care permit punerea în practică a planurilor acțiunilor militare aferente nivelurilor militar-strategic, operativ și tactic. Astfel, procesul de planificare militară permite alegerea locului și modului de acțiune, iar procesul de planificare a logisticii are ca scop asigurarea forțelor și echipamentelor de luptă în locul și timpul stabilit. În domeniul militar, regăsim termeni precum: *lanț logistic*, *management logistic*; *sprijin logistic* etc., pe care îi vom detalia pe parcursul articolului.

Observăm că în domeniul militar sunt utilizați, chiar dacă mai limitat, termeni, precum *marketing*, *piață*, *cerere și ofertă*, *proces de producție*, *flux de producție*, *managementul lanțului de aprovizionare*, care sunt specifici domeniului civil și care aparțin strict domeniului de afaceri (al firmelor).

Deoarece logistica este o știință managerială, abordăm secvențial acest domeniu. Termenul *management*, însă, este specific ambelor domenii (militar și civil), dar cu alte principii de aplicare a acestuia. Semantica termenului *management* este determinată de multitudinea de sensuri pe care le acoperă, specifice domeniului în care este aplicat. Etimologia termenului are diferite surse, astfel că istoria acestuia se identifică cu diferite civilizații istorice.

Pentru că din punct de vedere structural, organizațiile militare și civile reprezintă o ierarhie de sisteme, fiecare sistem sau subsistem al acestuia devine, din punct de vedere funcțional, obiect al managementului.

Eficiența abordării sistemică a celor două domenii este generată de concordanța dintre subiectul și obiectul managementului și are ca fundament principiul întregului bazat pe ideea că întregul reprezintă mai mult decât suma părților componente. Acest model sistemic al conducerii organizațiilor militare și civile a influențat abordarea managerială în cele două domenii. Diferențele de abordare sunt generate de factorul economic care influențează direct domeniul civil și indirect domeniul militar. Fiind sisteme deschise, acestea transformă informațiile, resursele umane, materiale și financiare (intrări) în informații structurate, bunuri și servicii (ieșiri), eficiența sistemului fiind în legătură directă cu mediul în care operează.

În opinia noastră, în domeniul militar, managementul reprezintă știința și arta prin care se aplică, în mod sistematic, procesele și fenomenele conducerii militare ca urmare a acumulării de cunoștințe manageriale. Reprezintă știința pentru că însumează un ansamblu de concepte, principii, tehnici, metode și procedee coerente și organizate. Reprezintă artă pentru că exprimă maiestria comandantului de se adapta la realitățile diferitelor situații, în condiții de eficiență și eficacitate.

De asemenea, opinăm că, în domeniul civil, managementul reprezintă activitatea practică de conducere cu succes și administrarea eficientă a unei întreprinderi sau organizații și are legătură cu latura economică a acestora.

Managementul organizației civile include, de fapt, o sumă de procese științifice moderne, de rezolvare a problemelor decizionale, prin diferite metode științifice, informaționale, cibernetice sau spihosociale¹⁶. Fondatorul științei managementului consideră că „principalul obiectiv al managementului trebuie să fie asigurarea maximei prosperități pentru angajator cuplată cu maxima prosperitate pentru fiecare angajat”¹⁷.

Anumite concepte sunt specifice domeniului civil datorită specificității lor: *maxima prosperitate*¹⁸; *productivitatea muncii*¹⁹, *dimensiunea economică a muncii și a motivației*²⁰; *diviziunea muncii și a specializării*²¹, *măsurarea muncii*²²; *planificare*, *control și eșalonare a activității*²³ etc., iar unele dintre acestea se regăsesc și în domeniul militar.

Asemănarea sensurilor termenului *management* în abordarea celor două domenii poate fi regăsită prin interpretarea următorilor termeni: *conducător*, *conducere*; *coordonare*; *organizare*. Astfel, considerăm că polisemantica termenului *management* îmbracă o serie de sensuri în strânsă legătură cu termenul *logistică*.

Considerăm că următoarele reprezentări realizează o imagine de ansamblu asupra conexiunii termenilor. Managementul este un proces de coordonare a resurselor umane, materiale, financiare și informaționale, în vederea realizării scopurilor organizației. Managementul poate fi privit ca un ansamblu de tehnici de conducere, organizare și gestionare a organizației pentru dirijarea acțiunilor spre scopul pentru care a fost creată organizația.

În urma analizei termenilor specifici domeniului logistic, am constatat o legătură între aceștia, astfel am identificat că tripticul „logistică-management-marketing” stă la baza ambelor domenii, militar și civil. Chiar dacă termenii aparțin, în mare măsură, domeniului civil, aceștia au legătură și cu cel militar prin convergența proceselor care le conțin. În domeniul civil, tripticul este foarte vizibil prin suprapunerea logisticii între piață și firmele producătoare, marketingul fiind liantul care le conectează, fără a detalia procesele interne. În acest domeniu, tendința actuală este de a se concentra preponderent spre operațiunile logistice principale, însă cele de transport fiind externalizate spre contractori și subcontractori. Aici, informația are un rol foarte important fiind bazată pe dezvoltarea tehnologiilor și comunicațiilor.

În opinia noastră, în domeniul militar, logistica este definită prin procesele specifice care au legătură cu etapele de planificare a acțiunilor militare, iar în mediul civil, logistica este definită prin intermediul fluxurilor de aprovizionare cu materii prime, producție și distribuție.

În domeniul militar, aplicarea marketingului este mai restrânsă, liantul dintre producător și beneficiar fiind realizat de procesul de planificare logistică care identifică nevoile logistice ale forțelor luptătoare sau de sprijin, definite prin respectarea unor principii logistice specifice.

Fiind un domeniu evolutiv, logistica a suferit transformări determinate de evoluția economică, tehnologică și informatică, care au generat extinderea logisticii în afara domeniilor consacrate, specifice fluxurilor logistice de bază, aprovizionare, depozitare, distribuție, fiind cauza apariției altor concepte logistice.

Evoluția modernă a domeniului logistic este caracteristică unor etape istorice importante pentru evoluția industrială. În prima parte a secolului XX, logistica a fost caracterizată de activitatea manufacturală, specifică micilor producători, bazată pe procurarea materiilor prime și producerea la scară mică a produselor. În perioada interbelică, logistica a fost caracterizată de apariția primelor operațiuni mecanizate și de realizarea de fluxuri de producție. În perioada postbelică, logistica a fost caracterizată de apariția primelor concepte logistice. Apare noțiunea de *stoc* și noțiunea de *cerere și ofertă*. Este perioada în care se dezvoltă *logistica de proximitate*, care a generat apariția depozitelor și a rețelelor de transport regional.

Perioada Războiului Rece marchează debutul lanțului logistic care vizează coordonarea diferitelor funcții ale logisticii, având drept caracteristici conducerea fluxurilor integrate și o logică de distribuție bazată pe obiectivul de reducere a costurilor. Prepoziționarea punctelor de aprovizionare, a depozitelor și a platformelor devine esențială în lupta pentru dobândirea influenței globale. Se prefigurează statutul principalelor puteri nucleare, puteri maritime. Se trece la cucerirea și de controlul tuturor mediilor, terestru, aerian, maritim, cosmic, cibernetic etc. Logistica este caracterizată de calitate și fiabilitate. După perioada Războiului Rece, apar cele mai moderne concepte logistice, cum ar fi: *lanț logistic*, *optimizarea logisticii*; *externalizarea serviciilor*; *logistica integrată*, *sistemul logistic integrat*, *logistica strategică*.

În domeniul civil, factorii care au determinat evoluția domeniului managementului logistic au fost: evoluția piețelor; automatizarea proceselor de producție; calitatea produselor; perfecționarea tehnologiilor; managementul fluxurilor de producție. Apar modelele logistice, distanțele dintre depozite cresc, se optimizează transporturile. Finalul secolului XX evidențiază apariția domeniilor specializate ale logisticii, precum conceptul de *management al lanțului logistic (Supply Chain Management – SCM)*. De asemenea, este perioada în care se dezvoltă instrumentele informatice.

Practic, evoluția conceptului logistică a început odată cu apariția conceptului de distribuție, fiind înlocuit în timp de sensul mai larg al conceptului: coordonarea activităților de distribuție. Ulterior, conceptul de logistică a evoluat trecând prin mai multe etape fiind rezultatul unor adaptări la nevoile specifice. Managementul claselor de materiale a fost o etapă intermediară, așa cum a fost și managementul personalului. Se cristalizează sensul modern al conceptului, care se extinde de la distribuția de materiale la gestionarea fluxului de personal. Conceptul modern devine *logistică integrată*²⁴, respectiv *sistem logistic integrat*²⁵, care realizează o sinergie a funcțiilor logisticii. Particularitățile conceptului sistemului logistic integrat constau în centralizarea distribuției, reducerea drastică a stocurilor de materiale prin distribuția în teren a depozitelor, apariția programelor informatice, utilizarea rețelelor de calculatoarelor pentru asigurarea informațiilor și controlul stocurilor și nevoilor, specializarea personalului în desfășurarea activităților logistice. În opinia noastră, apariția sistemelor logistice integrate a fost cheia succesului în domeniul logisticii.

În prezent, evoluția conceptului, se identifică prin realizarea unor combinații inovatoare a principiilor logisticii într-un mod adaptativ, colaborativ. Astfel, întâlnim noțiunea de *logistică strategică*²⁶, care reprezintă utilizarea tuturor competențelor logistice, bazată pe utilizarea potențialului partenerilor, al aliaților sau a posibilităților proprii.

Principiile logisticii au fost preluate de la militari și adaptate sistemului de administrare a bunurilor de orice fel ca modalitate de optimizare economică. Toate dezvoltările în domeniul logisticii militare au fost preluate de către sistemul civil

care au adoptat termenul logistică, însă în sensul aplicabilității acesteia în domeniul producției, aprovizionării, distribuției, ulterior, în diverse domenii care au legătură cu primele. Termenul *logistică* capătă o valoare comercială, în care rentabilitatea și optimizarea sunt principalele elemente de conținut.

Domeniul militar oferă logisticii o foarte mare importanță, aceasta fiind un domeniu al științei militare care se ocupă cu studiul planificării și executării mișcării și asigurării forțelor²⁷ fiind componentă a artei militare, prin aplicarea principiilor sale, devenind și artă și știință. Artă de a desfășura forțele de sprijin logistic și știința de a oferi sprijinul logistic adecvat. Logistica cuprinde procesul de planificare a activităților specifice care permit aplicarea deciziilor de utilizare a mijloacelor necesare, conform deciziilor strategice, planurilor operative și tactice. În domeniul militar, logistica a dobândit valoare prin efectele pe care le produce, uneori, eficiența și eficacitatea fiind principii care pot ocupa planul secundar.

Am identificat câteva moduri de manifestare a logisticii militare de-a lungul istoriei. Un prim mod este specific forțelor defensive sau armatelor statice, în care sprijinul logistic este realizat din resursele proprii prin fluxuri logistice naționale. Un al doilea mod este specific armatelor ofensive, originar concepției napoleoniene, în care sprijinul logistic se realizează prin crearea fluxurilor logistice în puncte prepoziționate pe teritoriul ocupat, sau valorificarea potențialului zonal. Modul cel mai evoluat al sprijinului logistic se bazează pe primele și este caracterizat de realizarea lanțurilor logistice complexe, baze logistice situate în interiorul zonelor de operații, legate între ele, capabile a-și asigura propria apărare.

Dezvoltarea domeniului logistic militar cu particularitățile și caracteristicile sale, în special complexitatea activităților specifice acțiunilor militare, care trebuie îndeplinite pe timp de pace, criză sau război, cu aceeași responsabilitate, au determinat o analiză teoretică a sistemului logistic, din două perspective: analitică, prin studiul în detaliu a componentelor sistemului asigurat logistic și sistemică, care studiază finalitatea sistemului logistic și relația cu sistemul asigurat.

În opinia noastră, din perspectivă analitică considerăm componentele unui sistem logistic ca fiind următoarele: *sistemul în sine; domeniul de*

aplicare; sarcinile esențiale și specifice; indicatori de eficiență; fluxul de asigurare; resursele; finalități; alte variabile.

Sistemul în sine reprezintă un ansamblul de elemente interconectate, astfel structurate în funcție de obiectivul general, sarcinile specifice, în strânsă relație cu structurile asigurate. În funcție de relația dintre sistemul logistic și furnizori, putem avea sisteme deschise și sisteme închise. Sistemele deschise față de cele închise sunt caracterizate de externalizarea proceselor de asigurare logistică. Sistemul în sine este definit de trei elemente componente: entitățile (leagă între ele prin relații: interorganizaționale, interfuncționale, interpersonale etc.); obiectele (fizice, servicii și informații); activitățile (manageriale și operaționale).

Domeniul de aplicare reprezintă sectorul în care sunt exercitate principalele funcții logistice corespunzătoare misiunilor structurilor de logistică²⁸. Principalele domenii logistice sunt: aprovizionarea; mișcarea și transportul; mentenanța; sprijinul medical; infrastructura; protecția structurilor de logistică; serviciile de campanie; contractarea; sprijinul națiunii gazdă; alte domenii conexe. Aceste domenii acoperă următoarele activități: proiecția și dezvoltarea, achiziția; depozitarea, transportul, distribuția, întreținerea, evacuarea materialelor și scoaterea acestora din uz; transportul personalului; achiziția, construcția, întreținerea, exploatarea clădirilor și scoaterea lor din uz; achiziția sau furnizarea de servicii; sprijinul medical etc.²⁹

Sarcinile esențiale și specifice reprezintă scopuri precise, măsurabile, care trebuie atinse într-un timp dat. În funcție de sarcini, sistemul se poate evalua, reorienta și regla. Sarcinile esențiale sunt obligatoriu de realizat, altfel finalitatea acțiunii sistemului logistic este afectată. Sarcinile specifice sunt caracteristice doar domeniului asigurat logistic, fără de care structura asigurată nu-și poate atinge obiectivele. În acest caz, eficacitatea sistemului logistic este afectată.

Indicatorii de eficiență sunt mărimi care măsoară raportul dintre costurile și finalitățile unui sistem logistic, în funcție de sarcinile esențiale.

Fluxul de asigurare reprezintă un proces continuu, în timp și în spațiu, prin care sistemul își atinge scopul. Acesta se referă la ansamblul de sarcini elementare, realizate de sistem de la elementele de intrare la elementele de ieșire ale fluxului logistic.

Finalitățile reprezintă materializarea sarcinilor propuse și îndeplinite. Nu putem vorbi aici despre jumătăți de măsură, însă acestea sunt atinse, de regulă, total, iar în unele cazuri parțial, esența acestora fiind de a conduce la rezolvarea scopurilor misiunii structurilor asigurate logistic.

Resursele reprezintă acele elemente de care sistemul logistic are nevoie pentru satisfacerea nevoilor sistemelor asigurate, pe baza cărora se asigură consumul. Prestarea de servicii și asigurarea de bunuri se realizează cu ajutorul resurselor. Acestea pot fi: primare, derivate și naturale.

Variabilele sunt parametrii asupra cărora se poate acționa pentru a le face să evolueze pentru atingerea sarcinilor esențiale și specifice propuse.

Opinăm, de asemenea, că analiza din perspectivă sistemică evidențiază, în domeniile militar și civil, componentele unui sistem logistic ca fiind următoarele: procesele de furnizare prin structurile logistice a bunurilor, serviciilor și informațiilor necesare, provenite de la diferiți furnizori, alții decât cei consacrați, dar care respectă cerințele de calitate; totalitatea etapelor de acordare a susținerii logistice; succesiunea de activități care finalizează fluxul logistic necesar.

În continuare, vom prezenta câteva abordări ale unor concepte logistice utilizate în cele două domenii, militar și civil.

Fluxul logistic considerăm că reprezintă un sistem complex de procese de coordonare a bunurilor materiale, financiare și de informații care au legătură cu domeniul logistic civil, dar și militar.

*Lanțul logistic (supply chain)*³⁰ reprezintă un sistem coordonat de activități, informații, resurse și organizații în care omul are un rol important privind mișcarea unui produs de la producător la beneficiar. Realizarea lanțului logistic este și misiunea principală a logisticii, de realizare a lanțurilor de furnizori, adică a fluxurilor de valoare adăugată. Deci, un lanț logistic presupune existența cel puțin a două organizații care sunt unite prin fluxuri logistice. În opinia noastră, în domeniul militar, *lanțul logistic* se identifică, în privința aprovizionării și a transportului, cu *logistica distribuției*, adică ansamblul de activități care contribuie la optimizarea disponibilității unui produs de-a lungul unui ciclu de viață sau serviciu pe timpul unei acțiuni militare în condițiile îmbunătățirii raportului de eficacitate (costuri/performanță). Proiectarea unui lanț logistic

reprezintă o componentă a activității de planificare a acțiunilor de sprijin logistic la nivel strategic, operativ și tactic.

În domeniul economic, *managementul logistic*³¹ conține activități de realizare a logisticii care includ, în mod tipic, activități de transport intern și extern, managementul parcului auto, depozitarea, manipularea materialelor, soluționarea solicitărilor de aprovizionare, planificarea logistică, managementul inventarului, managementul aprovizionării, planificarea sprijinului și managementul de servicii logistice, și alte activități specifice. Toate deciziile luate sunt analizate pe întreg parcursul lanțului logistic.

Astăzi, se utilizează, tot mai mult, conceptul de *management logistic integrat*. Potrivit acestui concept, realizarea și furnizarea bunurilor și a serviciilor necesare clienților, cu cheltuieli de distribuție rezonabile, se asigură prin utilizarea modului de lucru în echipă atât în interiorul firmei, cât și cu toate organizațiile care constituie canalul logistic sau de marketing. În acest scop, firma va trebui ca, în exterior, să-și integreze sistemul său logistic cu cele ale furnizorilor și ale clienților săi, în cadrul unui *Supply Chain Management*³².

În domeniul militar, *managementul logistic* este implicat, sub aspect organizațional, în toate nivelurile de planificare și execuție – strategic, operativ și tactic și este o funcție de integrare, care coordonează și optimizează toate activitățile logistice specifice, prin intermediul cărora se exercită procesele și relațiile de management, în vederea realizării misiunilor logisticii în timp de pace, în situații de criză sau la război.

În anumită măsură, managementul logistic civil diferă de cel militar prin funcția logistică care include aprovizionarea și procurarea de materii prime, planificarea și programarea producției, ambalarea și asamblarea, inclusiv servicii pentru clienți. De asemenea, pentru domeniul civil, managementul logistic mai presupune activități logistice integrate cu alte funcții: *marketing, producție de vânzări, finanțe și tehnologia informației*³³.

*Managementul lanțului de aprovizionare (The Supply Chain Management – SCM)*³⁴ este, în opinia CSCMP – *Consiliul Profesioniștilor în domeniul Managementului Lanțului de Aprovizionare (Council of Supply Chain Management Professionals)*³⁵, un concept specific domeniului

logistic, atât militar, cât și civil, care a evoluat pentru a se potrivi nevoilor de aprovizionare în creștere la nivel mondial. *Managementul lanțului de aprovizionare* acoperă o gamă largă de discipline, de aceea, definirea a ceea ce reprezintă un lanț de aprovizionare poate fi neclară. Uneori, SCM poate fi confundat cu termenul management logistic. CSCMP prezintă conceptul astfel: „Managementul lanțului de aprovizionare cuprinde toate activitățile de planificare și management al logisticii implicate în procurarea și aprovizionarea, conversia și managementul tuturor activităților logistice. De asemenea, acesta include coordonarea și colaborarea cu partenerii care pot fi furnizori, intermediari, terți furnizori de servicii sau clienți”³⁶.

Termenul *logistică strategică*³⁷ presupune logistica bazată pe cooperare interstructurală, care permite combinarea resurselor și serviciilor unor structuri logistice militare cu serviciile și resursele oferite de alte structuri logistice specializate militare sau civile, dar care pot contribui la realizarea sprijinului logistic solicitat.

Sprijinul logistic este o activitate specifică structurilor logistice destinate a reface capacitatea de luptă a unei structuri care a fost implicată în acțiuni militare și și-a diminuat această capacitate prin consumul de materiale din toate clasele care asigurau suportul logistic. *Sprijinul logistic* reprezintă „totalitatea activităților ce se desfășoară de către structurile logistice, în scopul asigurării forțelor cu tot ceea ce le este necesar pentru menținerea suportului logistic necesar ducerii acțiunilor militare”³⁸.

*Linia de sprijin logistic*³⁹, termen specific strict domeniului miliar cuprinde: raioane de dispunere; axe de aprovizionare și de evacuare; drumuri de rocadă; drumuri de aprovizionare/reaprovizionare; sursedeaprovizionare/reaprovizionare; stații de imbarcare/debarcare, terminale și cheiuri; puncte de transbordare a tehnicii și a materialelor; raioane/locuri de adunare a tehnicii deteriorate; detașamente de încărcare, descărcare a materialelor din stațiile de aprovizionare și descărcare; zone de delestare pentru materiale și evacuare răniți și bolnavi; alte elemente.

Pe timpul analizei evoluției conceptelor logistice, am identificat definiții ale termenului *logistică*, însă concluzionăm că nu există o definiție standard, universal-valabilă. Cu toate acestea, termenul stă la baza multor concepte adaptative domeniului, într-o continuă evoluție.

În concluzie, considerăm că, în sensul ei mai larg, logistica reprezintă managementul fluxului de mărfuri și servicii de la furnizor la destinatar. Pe lângă această activitate, logistica mai cuprinde și procese de optimizare a informațiilor cu privire la activitatea de management a mijloacelor financiare, activelor, personalului, consumului de energie, alte bunuri. Așadar, atât în domeniul militar, cât și în cel economic (civil), putem afirma că logistica înseamnă să ai nevoile materiale și serviciile asigurate la locul potrivit și în timpul potrivit. În analiza noastră, am observat că logistica este caracterizată de un atribut care o identifică și care definește calitatea acesteia. Acest atribut este *potrivit*. Acesta subliniază rolul logisticii privind asigurarea cu materiale potrivite în cantitatea și calitatea potrivită, la timpul și locul potrivit, cu costuri potrivite, toate corelate printr-un flux informațional oportun.

În opinia noastră, o imagine a logisticii trebuie să cuprindă activități privind un flux concret de operațiuni din domenii diverse prin planificare, organizare, coordonare, comandă, control, completată de informațiile necesare asigurării acestor fluxuri, inclusiv activități de adaptare la mediul înconjurător și de valorificare a potențialului creator.

Chiar dacă termenul *logistică* este interpretat în manieră diferită, considerăm că anumite concepte logistice își întrepătrund aplicabilitatea în cele două domenii, militar și civil, interacțiunea acestora fiind benefică evoluției logisticii, care a devenit adaptativă nevoilor actuale.

NOTE:

1 JCS PUB 1-02, *The Military Dictionary. Logistics* (military definition) “The science of planning and carrying out the movement and maintenance of forces.... those aspects of military operations that deal with the design and development, acquisition, storage, movement, distribution, maintenance, evacuation and disposition of material; movement, evacuation, and hospitalization of personnel; acquisition of construction, maintenance, operation and disposition of facilities; and acquisition of furnishing of services”.

2 *Ordinul MApN nr. 36/2008 pentru aprobarea Regulamentului logisticii operațiilor întrunite*, în revista „Monitorul Oficial”, partea I, nr. 353 din 07/05/2008, <http://www.monitoruljuridic.ro>, accesat la 01.03.2016.

3 *Ibidem*, art. 2 apud *Doctrina logisticii operațiilor întrunite-2008*, SMG/L1.

4 *Doctrina logisticii operațiilor întrunite-2008*, SMG/L1.

5 *Ibidem*, art. 1, pct. 1.

6 *A Collection of Logistics Definition*, <http://www.logisticsworld.com/logistics.htm>, accesat la 10.03.2016.

7 *What is logistics?*, <http://www.logisticsworld.com/logistics.htm>, accesat la 10.03.2016, Logistics-...”the process of planning, implementing, and controlling the efficient, effective flow and storage of goods, services, and related information from point of origin to point of consumption for the purpose of conforming to customer requirements”.

8 *Ibidem*, *Logistics – (business definition)* “Logistics is defined as a business planning framework for the management of material, service, information and capital flows. It includes the increasingly complex information, communication and control systems required in today’s business environment”.

9 *Dicționarul explicativ al limbii române*, definiții *logistică*, www.dex.ro/logistica.

10 *Dicționarul explicativ al limbii franceze*, definiții *logistique*, www.littre.org/

11 *Dicționarul explicativ al limbii engleze*, definiții *logistics*, www.dictionary.com

12 *Priceput a face calcule*.

13 *Magistrați financiari ai democrației atheniene*, <http://lichistoioredijon.forumperso.com/t34-la-magistrature-athenes>, accesat la 01.04.2016.

14 <http://documents.tips/documents/logistica-istoric-definitii-modalitati-de-abordare-definirea-fluxurilor-scm-procesul-logistic-functiile-de-baza.html>, accesat la 04.04.2016.

15 *Ibidem*.

16 Viorel Cornescu, Ioan Mihăilescu, Sică Stanciu, *Managementul organizației*, cap. 1, Editura C.H. Beck, București, 2003.

17 Frederick W. Taylor, *The Principles of Scientific Management*, Harper & Brothers Publishers, cap. 1, p. 9, „the principal object of management should be to secure the maximum prosperity for the employer, coupled with the maximum prosperity for each employe”, 1911.

18 Frederick W. Taylor, *op.cit.*, p. 9.

19 J. Kendrick, D. Creamer, *Measuring Company Productivity: A handbook with Case Studies*, The National Industry Productivity Board, 1965, <https://books.google.ro>, accesat la 01.04.2016.

20 Prof.univ.dr. Ovidiu Niculescu, prof.univ.dr. Ioan Verboncu, *Curs universitar: Fundamentele managementului organizațional*, cap. V, <http://www.biblioteca-digitala.ase.ro>.

21 Henry Ford, 1863-1947, citat: „Nicio sarcină nu este prea grea dacă o împarți în câteva sarcini mai mici”.

22 Frank Gilbreth (1868-1924), Lilian Gilbreth (1878-1972), <http://www.economist.com/node/12060343>.

23 Henry Laurence Gantt, 1861-1919, *Organizing for Work-1919*, New York, USA, autor al graficului Gantt și a metodei PERT (*The program evaluation and review technique*) apud Scipanov Lucian Valeriu, în articolul *Metode de eficientizare a procesului de analiză a opțiunilor de răspuns*, Sesiunea de Comunicări Științifice cu Participare Internațională, Strategii XXI, vol. 2, p. 307, 13-14 noiembrie, București.

24 Integrated-logistics.com/ ; www.businessdictionary.com/, accesate la 11.04.2016.

25 *Ibidem*.

26 lexicon.ft.com/Term?term=logistics-strategy, accesat la 10.04.2016.

27 *Doctrina logisticii operațiilor întrunite*, 2008, SMG/L, art. 1.

28 *Ibidem*, art. 15.

29 *Ibidem*, art. 1; *NATO Standard ALP-4.2, Land Forces Logistic Doctrine*, Edition b, Version 1, december, 2015.

30 *Logistica distribuției și a mărfurilor*, www.scritub.com/economie/comert/, accesat la 11.04.2016.

31 *Economia și logistica transportului maritim, Managementul lanțului logistic*, www.uuooi.org/english/

32 Gheorghe Minculete, *Abordări moderne ale managementului logistic*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2015, p. 20.

33 Definiția *managementului logistic (Logistics management)*, <https://cscmp.org/supply-chain-management-definitions>, *Council of Supply Chain Management Professionals-CSCMP*.

34 Termenul de *SCM* a fost creat de către R. Oliver și M. Webber în 1982, n.a.

35 <https://cscmp.org/>, accesat la 10.03.2016.

36 <https://cscmp.org/supply-chain-management-definitions>, accesat la 16.03.2016, definiție oferită de *Council of Supply Chain Management Professionals-CSCMP*, “Supply chain management encompasses the planning and management of all activities involved in sourcing and procurement, conversion, and all logistics management activities. Importantly, it also includes coordination and collaboration with channel partners, which can be suppliers, intermediaries, third party service providers, and customers”.

37 *Conceptul de logistică*, consecte.com/logistica/, accesat la 10.04.2016.

38 *Ibidem*, art. 7.

39 *Ibidem*, art. 124.

BIBLIOGRAFIE

Gantt Henry Laurence, *Organizing for Work-1919*, New York.

Cornescu Viorel, Mihăilescu Ioan, Sică Stanciu, *Managementul organizației*, Editura C.H. Beck, București, 2003.

Kendrick J., Creamer D., *Measuring Company Productivity: A handbook with Case Studies. The National Industry Productivity Board*, 1965.

Prof.univ.dr. Niculescu Ovidiu, prof.univ.dr. Verboncu Ion, *Curs universitar: Fundamentele managementului organizațional*, Editura Universitară, București, 2008.

Scipanov Lucian Valeriu, *Metode de eficientizare a procesului de analiză a opțiunilor de răspuns*. Sesiunea de Comunicări Științifice cu Participare Internațională, Strategii XXI, vol. 2, 13-14 noiembrie, București, 2014.

Prof. univ.dr. Stanciu Sică, *Managementul organizației*, 2011.

Taylor Frederick W., *The Principles of Scientific Management*, Harper & Brothers Publishers, 1911.

- JCS PUB 1-02, *The Military Dictionary. Doctrina logisticii operațiilor întrunite, 2008*, SMG/L1.
 Ordinul MApN nr. 36/2008 pentru aprobarea *Regulamentului logisticii operațiilor întrunite*, Monitorul Oficial, partea I, nr. 353 din 07.05.2008.
<https://books.google.ro>
<https://cscmp.org/>
<https://cscmp.org/supply-chain-management-definitions>
<http://documents.tips/documents/logistica-istoric-definitii-modalitati-de-abordare-definirea-fluxurilor-scm-procesul-logistic-functiile-de-baza.html>
<http://www.biblioteca-digitala.ase.ro>
- <http://www.economist.com/node/12060343>.
<http://www.logisticsworld.com/logistics.htm>
<http://lichistoiredijon.forumperso.com/t34-la-magistrature-a-athenes>
<http://www.monitoruljuridic.ro>
www.businessdictionary.com/
www.dex.ro/logistica
www.dictionary.com
www.littre.org/
www.scribub.com/economie/comert/Logistica-distributiei-si-a-marfurilor
www.uuooi.org/english/ Economia și logistica
transportului-maritim-integrated-logistics.com/
conspecte.com/logistica/conceptul-de-logistica-lexicon.ft.com/term?term=logistics-strategy

ABREVIERI ȘI ACRONIME

DOD	Departamentul american al Apărării	<i>Department of Defence</i>
CSCMP	Consiliul Profesioniștilor în domeniul Managementul Lanțului de Aprovizionare	<i>Council of Supply Chain Management Professionals</i>
MApN	Ministerul Apărării Naționale	<i>Romanian Ministry of Defence</i>
JCS PUB	Dicționar de termeni militari	<i>The Military Dictionary</i>
SCM	Managementul lanțului logistic	<i>Supply Chain Management</i>
SMG/L1	Doctrina logisticii operațiilor întrunite	<i>Joint Logistic Operations Doctrine</i>
UNAp	Universitatea Națională de Apărare „Carol I”	<i>„Carol I” National Defence University</i>